

Chị Tôi và Thơ

Triệu Dân

Năm chị tôi đi lấy chồng, tôi chỉ là một cậu bé lên mười. Song tôi vẫn còn nhớ, hôm tiễn chị về nhà chồng trời giăng mây buồn buồn, và trong lòng mỗi chúng tôi lại càng ảm đạm hơn vì chị đi lấy chồng xa, xa lắm, ở tận mãi Sài Gòn. Từ một làng quê ven biển ở miền Trung hồi đầu những năm 60, Sài Gòn nghe sao xa vời vợi, mà chỉ nghe thôi chứ có ai thấy bao giờ. Nên khi chị quyết định lập gia đình, bố mẹ và các anh chị tôi lo lắng. Vào những năm xa xưa ấy, đi làm dâu nhà người, xa gia đình và những tình thương yêu ruột rà thì cũng đã là một mối quan tâm lớn. Đằng này chị lại lấy chồng xa thật xa. Những rộn ràng mừng vui của một ngày tân hôn hệ trọng cũng không sao khóa lấp được mối lo âu cứ canh cánh bên lòng. Biết rồi đây trong những tháng nắng ngày mưa nơi đất lạ quê người, thân chị sẽ ra sao?

Những ngày vui của cuộc tình duyên mới chưa được bao lâu thì nhà nhận được tin về những điều không vui đã xảy ra bên nhà chồng. Chao ôi! những âu lo mới chỉ là mơ hồ hôm nào mà bây giờ đã thành sự thật. Chị đã không thoát khỏi những trói buộc tẻ nhạt của một kiếp làm dâu, chịu đựng bao đắng cay khắc nghiệt của mẹ chồng, em chồng. Cả nhà, nhất là mẹ, đau buồn và xót xa cho chị quá, nhưng hoàn cảnh xa xôi, mỗi người một phương trời biết làm sao để chia sẻ và an ủi chị đây. Buồn quá, anh tôi đã viết một bài thơ, gởi cho em mấy dòng tâm sự của mình.

*Áo cưới em tôi đi lấy chồng
Lấy chồng thì phải vượt ngàn sông
Trên đường thiên lý xa xôi ấy
Chắc lẽ thân em tủi má hồng*

*Má hồng phải chịu cảnh long đong
Buồn quá em ơi lệ mấy dòng
Cách trở phương trời xa diệu vợi
Mỗi mình em nhớ mấy người trông.*

Đã bao nhiêu năm qua rồi, bây giờ đọc lại những vần thơ trên tôi vẫn cảm thấy buồn làm sao, nhất là mấy dòng thơ cuối. Những giọt lệ xót thương em đã nhỏ xuống thành dòng, và bên góc trời xa xăm kia, em có biết bao người thân yêu đang thương nhớ, trông ngóng tin em!

Không bao lâu thì nhà nhận được tin chị, vồn vện chỉ một bài thơ. Chỉ một bài thơ tám câu mà đã khiến mỗi chúng tôi bàng hoàng xúc động và thương chị quá đỗi.

*Mỗi một mình em mấy nhớ mong
Đất khách tình quê nặng tấc lòng
Chốn ấy có bao người giải tỏa
Nơi này tha thiết một mình trông*

*Má hồng trên nẻo đường thiên lý
Ngại ngần nắng hạ sợ mưa đông
Ngẩn ngơ lắm lúc em tự hỏi
Đôi mắt tình thương lấy tấm chồng.*

Lời thơ bi thương như tiếng kêu thống thiết của con chim lạc đàn đang mang thương tích. Chị rất đúng khi họa lại với bài thơ của anh tôi rằng, ở quê nhà dù có nhớ có mong chúng tôi vẫn còn có những người thân yêu để vỗ về, an ủi cho nhau. Còn chị, một thân một mình nơi xứ người, bị vây kín bởi trăm vạn mối u buồn mà không biết cùng ai san sẻ. Thật ra anh rề tôi là một người tốt bụng và hiền lành, đã không biết

phải xử sự thế nào cho trọn tình, trọn hiếu. Một phần nào đó, anh cũng chỉ là nạn nhân của những khuôn phép, định kiến cổ hủ còn rơi rớt lại của một thời phong kiến, đã đè nặng lên lối sống, cách suy nghĩ của mọi người và đã gây ra biết bao bi kịch xã hội .

Khi nghe tin chị mang thai, mẹ tôi vừa mừng vừa lo. Nổi vui mừng vì sắp có thêm một đứa cháu cũng làm vui đi được những âu lo cứ trĩu nặng. Mẹ tìm cách đưa chị về quê sinh nở vì sợ tính thần sa sút của chị sẽ ảnh hưởng không tốt đến thai nhi, và hơn nữa, cần phải gỡ rối những bế tắc trong mối quan hệ giữa chị và gia đình chồng. Bà đã lặn lội vào tới Sài Gòn, thuyết phục mẹ chồng để chị tôi được trở về quê nhà.

Chị trở về quê nhà như cánh chim thoát khỏi lồng, được trở về với bầu trời bao la tươi mát, dưới mái gia đình nồng ấm tình yêu thương. Và không bao lâu chị lại có thêm niềm vui mới, sinh được một bé trai thật kháu khỉnh và dễ thương. Nhưng quan hệ giữa chị và nhà chồng mỗi lúc mỗi tệ hơn, dần dà đến mức độ mà chị đã không còn một sự chọn lựa nào khác hơn là quyết định không trở về bên nhà chồng nữa.

Nhưng đời chị thật oái ăm. Khi còn ở bên chồng, có phải có lúc chị đã tuyệt vọng mà ngẩn ngơ tự hỏi có nên "đổi mấy tình thương lấy tấm chồng". Rồi bây giờ được sống trong sự đùm bọc thương yêu của gia đình thì chị phải xa chồng, người chồng mà chị rất mực yêu thương. Có gì đâu xót hơn cho đời người con gái ở lứa tuổi đôi mươi mà phải sống thui thủi một mình với đứa con thơ dại; và tại sao chỉ mỗi ước muốn rất bình thường của đời người, một mái ấm riêng tư, thì lại quá đổi khó khăn đối với chị. Hai năm mòn mỏi chờ chồng, nuôi con, chị đã ghi lại những tủi buồn của một đoạn đời mình trong bài thơ *Đêm Buồn*

*Đêm nay trông biển đìu hiu
Trăng thu chéch bóng xây chiều về tây
Thôn ngoài im giấc ngủ say
Hình như gió cũng nhớ mây lãng tì
Buồn buồn dưới ánh trăng đêm
Bút thư em viết chuyện em với chàng
Kể từ cái buổi đông tàn
Em đi theo mẹ về làng sanh con
Rời từ đạo đó thon von
Mỗi lần trông nước, trông non mà buồn
Những chiều khắc khoải nắng vương
Trông con cầu nhỏ mà thương con đò
Trăm năm dù lỗi hẹn hò
Bến sông nước cũ vẫn chờ người xưa
Được thu từ buổi ban trưa
Em nghe như đã rơi mưa trong lòng
Từ khi xa cách mặt chồng
Tình em ngày tháng gửi mong chân cầu
Chân cầu nước cuốn về đâu?
Hai năm lưu lại vết sầu đổ hoang
Môi hồng đã nhạt màu son
Trăng khuya một bóng cùng con bên thềm
Buồn nghe thắc thẻo con tim*

Đông bão rồi cũng có lúc qua đi, chị tôi sau những năm tháng nhọc nhằn đấng cây, cuối cùng cũng đã có được một ngày vui đoàn tụ. Chị đã sum họp với chồng dưới một mái gia đình riêng như chị vẫn hằng mong ước, và hạnh phúc hôn nhân của đời chị đã thật sự bắt đầu từ đó.

Triệu Dân
trieudang@hotmail.com